

I detta nummer:

- Innovair med vänner i Bryssel
- Årskonferensen 2019
- IntDemo-utlysningen är igång!
- NRA Flyg 2020 taxar ut
- Tyskland: två bilaterala projekt
- Brasilien-medley
- ACS-seminarium
- GKN Aerospace utökar sitt partnerskap med P&W
- FT2019

Innovair med vänner i Bryssel

I oktober anordnade svenska aktörer ett seminarium om svensk flyg- och rymdindustri i ett europaperspektiv.

Seminarier anordnades av **Innovair** tillsammans med Swedish Aerospace Industries (SAI), Aerospace Cluster Sweden (ACS) och Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF).

Ett 70-tal deltagare från **EU-kommissionen**, **Europaparlamentet**, Europeiska försvarsbyråen (EDA), NATO, Aerospace and Defence Industries Association of Europe (ASD) samt representanter från flera länders och företags EU-representationer fanns på plats.

De fick höra **Sara Skyttedal** (svensk ledamot av Europaparlamentet) **Matthias Petschke** (direktör för EU:s navigations satellitprogram Galileo inom EU-kommissionen), **Ron van Manen** (programdirektör för Clean Sky) och **Henrik Runnemalm** (chef för forskning och teknologi på GKN Aerospace) prata om **behovet av innovation** och stora insatser inom en lång rad områden för att flyget ska kunna bli **klimatneutralt till 2050**.

Kvartalets
citat:

Som Mike Tyson sa: 'alla har en plan – tills någon slår en på käften.'
(Ron van Manen, programdirektör Clean Sky, angående att en aggressiv omställning till fossilfrihet är den stora utmaningen för luftfartssektorn)

Årskonferensen 2019

Varje år i början av hösten arrangerar Innovair sin årskonferens för att **informera områdets aktörer om vad som hänt och vad som är på gång, och för att diskutera vad som behöver göras framåt**. I år hölls årskonferensen på Innovatum i Trollhättan den 2 oktober med GKN Aerospace som värd.

Presentationerna handlade bland annat om **hållbart flyg, internationell samverkan, NFFP-projekt, demonstratorprogram, SMF** och vad som pågår vid **Innovairs två arenor för produktionsteknik**. Eftersom konferensen genomfördes i anslutning till en av dessa arenor – Produktionstekniskt centrum (PTC) – innehöll programmet också ett studiebesök i den verksamhet som bedrivs där i samverkan med Högskolan Väst.

På innovair.org/19-q4/arskonf finns presentationerna som hölls under konferensen tillgängliga för nedladdning.

Kent Eng

IntDemo-utlysningen är igång!

I den nya IntDemo-utlysningen möjliggör vi **bilateral samverkan med strategiskt prioriterade länder** på högre TRL än vad som tidigare medgetts inom ramen för IFFP (som är den internationella delen av det nationella flygforskningsprogrammet NFFP). Utlysningen är ett kompletterande led i att gemensamt med andra västliga länder **bemöta den ökande konkurrensen** som globaliseringen innebär. Den totala budgeten för utlysningen är **100 miljoner kronor** och slutdatum för ansökningar är **17 januari**.
innovair.org/19-q4/intdemo

NRIA Flyg 2020 taxar ut

Flygteknikrådets gemensamma **strategiska agenda** är på väg att färdigställas. Det är den tredje uppföljaren till NRA Flyg 2010 – som **omdefinierade standarden för hur en innovationsagenda kan formuleras** och presenteras. I årets agenda tar vi avstamp i det faktum att Innovair nu **nått halvtid** som offentligt finansierat strategiskt innovationsprogram. En extern utvärdering av programmet kommer att göras under 2020, och som komplement till den listar vi **resultat** från första halvlek och kompletterar med **utmaningar och rekommendationer**. Håll utkik på innovair.org för information om när agendan är färdig.

FT2019

Kongressen FT2019 – Sustainable Aerospace Innovation in a Globalised World – genomfördes 8–9 oktober på Stockholm Waterfront. Kongressen, som var den tionde i ordningen sedan 1992, arrangerades av Flyg- och rymdtekniska Föreningen (FTF) tillsammans med Innovair.

Kongressen var välbesökt och samlade drygt 330 deltagare. Genom det bilaterala samarbetet med brasilianska företag och institutioner kopplat till Gripenexporten var drygt 30 av deltagarna från Brasilien.

Vårt att nämna är att samtliga inbjudna plenartalare accepterade att delta, trots att de betalade resa och logi själva, vilket är ett bevis på konferensens anseende och nivå.

Plenarsessionerna innehöll mycket uppskattade föredrag av ledande företrädare inom flyg- och rymdteknik från Sverige (Saab, GKN Aerospace, Flygvapnet, Rymdstyrelsen, SARC, Corebon) och utlandet (NASA, Airbus, BMWi/DLR, TsAGI, Clean Sky, DGA och Safran). I tolv parallella sessioner hölls cirka 140 tekniska föredrag av forskare och ingenjörer från högskolor, institut och industri (varav cirka 25 från Brasilien). Kongressen omfattade även en utställningsdel där Saab, GKN Aerospace, Aerospace Cluster Sweden med flera medverkade.

Samtliga plenarföredrag och de flesta tekniska föredragen kan laddas ned från innovair.org/19-q4/ft2019

innovair.org/19-q4/ft2019

Frågor på innehållet? Maila info@innovair.org eller titta in på www.innovair.org för mer information.

© 2019 Innovair

Innovair är det svenska strategiska innovationsprogrammet för flyg. I den här nyhetsbrevsformen presenterar vi de mest aktuella och tongivande händelserna inom svensk flygteknisk innovation. Prenumerera här.

Tyskland: två bilaterala projekt

GKN i samarbete med RISE och Högskolan i Jönköping inleder nu samarbetsprojektet ALTOS med det tyska gjuteriet Arconic-Bestwig för att verifiera mekaniska egenskaper och utveckla gjutbarheten hos den nya mycket högpresterande aluminiumlegeringen A205. Lyckas projektet finns det potential till stora viktbesparingar i flygmotorstrukturer.

Samtidigt samarbetar Linköpings universitet och MSB med ett tyskt konsortium i projektet ElektRail som för svensk del innebär bland annat system-av-system-modellering av tillämpningar av ett rälsbaserat slädsystem för start och landning utan landningsbana. Sverige ser tillämpningar inom exempelvis krishantering.

Brasilien: högnivåmöte ...

Innovairs så kallade "Brasilienvecka" 7–11 oktober inleddes med ett möte i den högnivågrupp på departementsnivå som etablerats mellan Sverige och Brasilien i flygteknikfrågor. Från brasiliansk sida deltog en imponerande grupp, inklusive

cheferna för flera forskningsfinansieringsorganisationer. Vid mötet redovisades bland annat den air-domain-förstudie som utförts under 2019, och beslut fattades att finansiera och genomföra studien.

... innovationsavtal ...

FMV ingick 7 oktober ett internationellt avtal med den brasilianska myndigheten Department of Aerospace Science and Technology (DCTA) angående ett forsknings- och utvecklingsprojekt inom flygområdet. Projektet, som handlar om teknikutveckling av gränssnitt mellan pilot och flygplan för framtida flygstridssystem (HMI HUFLAB), är

det första mellanstatliga militära flygforskningssamarbetet mellan Brasilien och Sverige inom ramverket för det övergripande avtal för försvarsrelaterade frågor man ingick 2014.

Projektet visar på en ny samarbetsform mellan Brasiliens och Sveriges försvarsmyndigheter och är strategiskt viktigt eftersom Brasilien kommer att operera Gripen E.

... och workshop

10 oktober, dagen efter FT2019-kongressen med stort brasilianskt deltagande, genomfördes det svensk-brasilianska samarbetets workshop nummer åtta. Inte mindre än 58 deltagare från Brasilien och 52 från Sverige

kom till IVA, där denna workshop arrangerades av Innovair. Hela dagen filmades för att kunna ses direkt eller i efterskott. Mer information, presentationer och webcast finns på samarbetets hemsida brasweaic.org.

SAVE THE DATE: 12 mars 2020! UK Department for International Trade (DIT), Aerospace Cluster Sweden (ACS) och Linköpings kommun arrangerar ett seminarium för att belysa affärsmöjligheter vid samverkan mellan Storbritannien och Sverige. Mer info på innovair.org/19-q4/acsssem

GKN Aerospace utökar sitt partnerskap med P&W

En av demonstratorerna inom ramen för Innovairs SWE Demo-program tar nu steget upp till att bli skarp produkt i Pratt & Whitneys växlade fläktmotor (geared turbofan, GTF) av typerna PW1500G och PW1900G. Det handlar om additivt tillverkade fläktthus, där flänsar och förstärkningar byggs upp enligt en metod utvecklad på PTC i Trollhättan.

Framtagningen av demonstratorn inom programmet har varit ett långvarigt samarbete mellan GKN Aerospace och bland andra Högskolan Väst, och nu resulterar arbetet alltså i en affär. I och med detta utökar GKN Aerospace sitt partnerskap (risk and revenue sharing partnership, RRSP) med Pratt & Whitney.

